

Sygnatura akt X C 506/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G. W., dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w G. W. X Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Miszczak

Protokolant: sekr. sąd. Marta Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2017 r. w G. W.

na rozprawie sprawy z powództwa Miasta G.

przeciwko A. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 166,50 (sto sześćdziesiąt sześć złotych 50/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 marca 2016 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 120 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu

UZASADNIENIE

Miasto G. W. wniosło o zasądzenie od pozwanej 166,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 marca 2016 r. do dnia zapłaty; zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazało, że pozwana 16 marca 2016 r. jechała bez biletu co wiąże się z nałożeniem na nią opłaty dodatkowej określonej w aktach prawa miejscowego.

19 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w G. W. w sprawie X Nc 122/17 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k.10)

Pozwana A. D. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego M. D. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniosła o oddalenie powództwa; zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniosła, że jej matka nie otrzymała wezwania do zapłaty a ojciec nie mieszka z nią. Pozwana miała ważny bilet, ale z uwagi na tłok nie skasowała go i nie podała innej osobie w obie, że do niej nie wróci.

Na rozprawie 11 kwietnia 2016 r. podniosła zarzut przedawnienia.

Sąd rejonowy ustalił co następuje:

A. D. urodziła się (...) w G. W. Jest córką J. D. oraz M. D..

16 marca 2016 roku A. D. podróżowała bez ważnego biletu (...) autobusem linii 126.

Dowód:

- Odpis wezwania do zapłaty k.8

- Odpis zupełny aktu urodzenia k.4

Sąd rejonowy zważył, co następuje :

Zgodnie z art. 15 k.c. ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo. Artykuł 20 k.c. stanowi, że osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Pozwana w chwili kontroli miała skończone 14 lat. W ocenie sądu umowa przewozu środkiem zbiorowej komunikacji miejskiej jest umową powszechnie zawieraną w drobnych bieżących sprawach życia codziennego. Osoby w tym wieku często podróżują samodzielnie do szkoły autobusami, tramwajami. Trudno zaakceptować sytuację, gdy dla zakupu i skasowania biletu, a więc i zawarcia umowy przewozu, za każdym razem wymagana byłaby zgoda przedstawiciela ustawowego. Bądź by ważność umowy zależała od potwierdzenia przez rodzica.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy z 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 915) z zastrzeżeniem ust. 2 oraz art. 78 roszczenia dochodzone na podstawie ustawy lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przedawniają się z upływem roku.

Ustęp 3 pkt. 4 i 6 wskazanego artykułu wskazują, że przedawnienie biegnie dla roszczeń z tytułu:

- zapłaty lub zwrotu należności - od dnia zapłaty, a gdy jej nie było - od dnia, w którym powinna była nastąpić;
- innych zdarzeń prawnych - od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

Zgodnie z ustępem 4 powyższego artykułu bieg przedawnienia zawieszają się na okres od dnia wezwania do zapłaty do dnia udzielenia odpowiedzi wezwaniu do zapłaty i zwrócenia załączonych dokumentów, najwyżej jednak na okres przewidziany do załatwienia reklamacji lub wezwania do zapłaty.

Zgodnie z art. 75 ust 1 i 2 Prawa przewozowego dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym na podstawie ustawy lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, przewoźnikowi zaś - po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty. Reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty.

Wskazane przepisy przewidują szczególne terminy przedawnienia, określają w odrębny sposób moment rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia dla poszczególnych rodzajów roszczeń oraz przewidują dodatkową w stosunku do regulacji zawartej w kodeksie cywilnym (art. 121 k.c.) przyczynę zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

Roszczenia dochodzone na podstawie ustawy przedawniają się zasadniczo z upływem 1 roku, licząc od momentów wymienionych w ust. 3 artykułu 77.

Postanowienie ust. 4 art. 77 Prawa przewozowego przewiduje szczególną przyczynę zawieszenia biegu terminu przedawnienia związaną z wezwaniem do zapłaty. Jako dzień wezwania do zapłaty oraz udzielenia odpowiedzi na wezwanie do zapłaty należy przyjąć dzień, w którym oświadczenia te dotarły do drugiej strony w taki sposób, że mogła zapoznać się z ich treścią (art. 61 § 1 k.c.).

Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z 24 lutego 2006 r. w sprawie ustalania stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego (Dz.U. Nr 38, poz. 266) w § 7 szczegółowo określa w jaki sposób należy sporządzić wezwanie do zapłaty i jak wygląda procedura jego wręczenia.

Zgodnie z tym przepisem wezwanie do zapłaty sporządzane jest wraz z kopią stanowiącą protokół, w obecności podróżnego, który odmówił natychmiastowego uregulowania przewoźnikowi należności z tytułu realizowanej umowy przewozu - przez przewoźnika albo osobę przez niego upoważnioną.

2. Wezwanie do zapłaty z tytułu przewozu osób powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko (nazwę) i adres zamieszkania (siedzibę) oraz numer telefonu przewoźnika;
- 2) serię i numer wezwania;
- 3) imię, nazwisko oraz adres podróżnego;
- 4) datę, relację przejazdu (numer pociągu, numer linii, numer kursu); miejsce ujawnienia braku dokumentu przewozu lub zatrzymania środka transportowego bez uzasadnionej przyczyny;
- 5) tytuł i wysokość roszczenia przewoźnika, z wyszczególnieniem opłaty za przejazd i opłaty dodatkowej, której wysokość określają przepisy wydane na podstawie art. 34a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe;
- 6) nazwę banku i numer konta, na które należy wpłacić należność;
- 7) termin uregulowania należności;
- 8) pouczenie o możliwości złożenia reklamacji, ze wskazaniem adresu jednostki, w której można ją złożyć;
- 9) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości podróżnego;
- 10) uwagi podróżnego;
- 11) numer identyfikacyjny sporządzającego.

3. Do wezwania do zapłaty wręczanego podróżnemu za podpisem w protokole dołącza się formularz przekazu na wpłatę. W przypadku odmowy przyjęcia wezwania do zapłaty w protokole, w miejscu przeznaczonym na podpis, zamieszcza się adnotację "odmowa przyjęcia".

Wezwanie do zapłaty stanowi specyficzną instytucję prawa przewozowego, regulującą w sposób sformalizowany dochodzenie roszczeń pieniężnych przez przewoźnika. Za wezwanie do zapłaty można traktować skierowane do podmiotu zobowiązanego żądanie spełnienia obowiązku płatności, wynikającego z umowy przewozu. Trzeba przy tym zauważyć, że dochowanie tego aktu wyrażające się w bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty warunkuje skuteczność dochodzenia roszczeń przewozowych. Wezwanie do zapłaty należności przewozowych, powoduje zawieszenie, na okres do dnia udzielenia odpowiedzi na wezwanie do zapłaty i zwrócenie załączonych dokumentów, najdłużej jednak na okres przewidziany do załatwienia wezwania do zapłaty tj. trzech miesięcy (art. 77 ust. 4 w zw. z art. 75 ust. 2 prawa przewozowego).

Wskazać należy, że w dniu 16 marca 2016 r. A. D. wręczone zostało wezwanie do zapłaty, które spełnia kryteria określone w § 7 wskazanego rozporządzenia. W tym też dniu doręczono pozwanej wezwanie do zapłaty wyznaczając jej termin do wykonania obowiązku zapłaty 7 dni, co wynika z aktów prawa miejscowego – uchwały Rady Miasta G. z 24 kwietnia 2013 r. (...). W związku z tym, że na wezwanie do zapłaty nie udzielono odpowiedzi i nie zwrócono dokumentów przyjąć należało, że stało się ono bezskuteczne po upływie 3 miesięcy. W okresie tym – w związku z brakiem wymagalności roszczenia – powód nie mógł przed sądem dochodzić zapłaty wskazanej należności. Tym samym roszczenie stało się wymagalne od 24 czerwca 2016 r. i od tej daty powód miał rok czasu na wytoczenie powództwa – co powoduje przerwanie biegu terminu przedawnienia – do 24 czerwca 2017 r. Pozew został złożony 4 stycznia 2017 r. a więc przed upływem terminu przedawnienia. Stąd zarzut pozwanej w tym zakresie był bezzasadny.

Przedsądowe wezwanie do zapłaty z 2 września 2016 r. kierowane do J. D. jako ojca małoletniej pozwanej nie stanowi wezwania do zapłaty w rozumieniu Prawa przewozowego. Jest tylko dodatkowym zachowaniem ze strony wierzyciela, aby skłonić dłużnika do wykonania swojego zobowiązania i uniknięcia dodatkowych kosztów. Stanowi inną formę pozasądowego rozwiązania sporu pomiędzy stronami.

W odniesieniu do twierdzeń pozwanej dotyczących posiadania ważnego biletu sąd uznał je za nieudowodnione i niewiarygodne. Z żadnego dowodu nie wynika by posiadała ważny bilet w chwili kontroli. Pomimo otrzymania wezwania do zapłaty nie podjęła żadnych czynności reklamacyjnych, aby uniknąć zapłaty niesłusznie – w jej ocenie – nałożonej opłaty, w niemalej przecież wysokości. Ponadto należy wskazać, że umowa przewozu w zbiorowej komunikacji miejskiej dochodzi do skutku w chwili skasowania biletu a nie jego zakupu. Bilet stanowi wyłącznie dokument potwierdzający możliwość skorzystania z usługi. Dopiero z chwilą skasowania zakupionego biletu dochodzi do realizacji usługi – pasażer wybiera linię autobusową, trasę którą przewoźnik ma go przewieźć. Kasując bilet realizuje zawartą w bilecie płatność i spełnia świadczenie na rzecz przewoźnika. W zamian za co przewoźnik przewozi pasażera na trasie wybranej linii. Nieskasowanie biletu i podróżowanie pojazdem sprawia, że pasażer nie spełnia swojego świadczenia z umowy co uzasadnia nałożenie kary dodatkowej.

Obawy pozwany o niepowrót biletu nie zasługują na akceptację, sprzeczne są z zasadami współżycia społecznego, z których wynika że osoba poproszona o podanie biletu dalej celem skasowania w tłocznym autobusie, otoczona innymi, obserwującymi osobami, wykona prośbę i bilet wróci do posiadacza skasowany. W tym zakresie lęki pozwanej nie mogą być poddane ochronie sądu. Ponadto okoliczności te w żaden sposób nie zostały udowodnione.

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od 24 marca 2016 r. a więc po upływie 7 dni na dobrowolne uregulowanie należności.

Konsekwencją rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu jest rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Powód wygrał w całości, a zatem pozwana winna w całości zwrócić mu koszty niezbędne i celowe do dochodzenia jego praw – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powód poniósł koszty w łącznej wysokości 120 zł (opłata sądowa od pozwu – 30 zł, koszty zastępstwa procesowego adwokata w stawce minimalnej – 90 zł). Z powyższych względów orzeczono jak w punkcie II wyroku.

SSR Andrzej Miszczak